A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. november 10. *

A C-197/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2004. április 30-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: K. Gross, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: C.-D. Quassowski, A. Tiemann és U. Forsthoff, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: német.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Lenaerts, Juhász E., M. Ilešič bírák és E. Levits (előadó) bíró,

főtanácsnok: F. G. Jacobs,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. május 12-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. július 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében a Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a cigaretta sodrására szánt finomra vágott dohányra vonatkozó adómértéket alkalmazta a „West Single Packs" megnevezésű dohányrúdra – nem teljesítette a dohánygyártmányok fogyasztását érintő, a forgalmi adón kívüli egyéb adókról szóló, 1995. november 27-i 95/59/EK tanácsi irányelv (HL L 291., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 283. o.) 4. cikke

(1) bekezdésének b) pontjából és a cigaretták adójának közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/79/EGK tanácsi irányelv (HL L 316., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 202. o.) 2. cikkének első bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 A 95/59 irányelv (14) preambulumbekezdése értelmében „azon dohányrudat, amely meglévő állapotában egy egyszerű eljárás után dohányzásra alkalmas, szintén cigarettának kell tekinteni e termékek egységes adóztatása céljából".

3 A 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint cigarettának minősül a „dohányrúd, amelyet egy egyszerű, nem ipari eljárással cigarettapapír-hüvelybe tolnak".

4 Az 1999. július 29-i 1999/81/EK tanácsi irányelvvel (HL L 211., 47. o.; magyar nyelvű különkiadás: 9. fejezet, 1. kötet, 326. o.) módosított 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdése akként rendelkezik, hogy „2001. december 31-ig bezárólag a Németországi Szövetségi Köztársaság a b) pontban megjelölt dohányrudakra legalább olyan mértékű vagy összegű adót alkalmazhat, mint a cigaretta sodrására szánt finomra vágott dohányé".

5 A 92/79 irányelv és a cigarettán kívüli dohánygyártmány adójának közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/80/EGK tanácsi irányelv (HL L 316, 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 13. kötet, 204. o.) határozza meg a cigarettákra és a dohányra vonatkozó minimális adómértékeket. E két irányelv szerint a finomra vágott fogyasztási dohányra vonatkozó adómérték jóval alacsonyabb a cigarettára vonatkozónál.

A nemzeti szabályozás

6 A dohányadóról szóló törvény (Tabaksteuergesetz) 2. §-a (2) bekezdésének 2. pontja lényegében azonos kifejezésekkel ülteti át a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

7 E törvény 4. §-a (1) bekezdésének 1. és 3. pontja határozza meg a cigarettákra és a finomra vágott fogyasztási dohányra vonatkozó adómértékeket. Ezen adómértékek összhangban állnak a közösségi szabályozás által meghatározott minimális adómértékekkel.

8 Az ügy irataiból kitűnik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaságban a „West Single Packs" dohányrúdra a cigaretta sodrására szánt finomra vágott dohányra vonatkozó legalacsonyabb adómértéket alkalmazzák.

A pert megelőző eljárás

9 A Bizottság 2002. október 18-i felszólító levelében közölte a Németországi Szövetségi Köztársasággal, hogy szerinte azzal, hogy a „West Single Packs" termékre

a finomra vágott dohányra vonatkozó adómértéket alkalmazza, a tagállam megsérti a 95/59 és a 92/79 irányelv rendelkezéseit. A Bizottság álláspontja szerint e terméket a cigarettára irányadó adómérték szerint kellene adóztatni.

10 A német kormány 2002. december 18-i levelében vitatta a Bizottság panaszát. A Bizottság így 2003. július 11-i levelében indokolással ellátott véleményt küldött a tagállam részére, amelyben felhívta, hogy a kézbesítéstől számított két hónapos határidőn belül tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a véleményben foglaltaknak eleget tegyen.

11 A német kormány 2003. szeptember 4-i közleményében azt a választ adta a Bizottságnak, hogy fenntartja álláspontját, és a „West Single Packs" dohányrudat továbbra sem fogja cigarettának tekintetni.

12 Ilyen körülmények között a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

13 A 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezését illetően a Bizottság megjegyezi, hogy először is e rendelkezés különbséget tesz az ipari és a nem ipari

eljárás között. Az „egyszerű" melléknév ebben az összefüggésben kizárólag a „nem ipari" kifejezés pontosítását szolgálja.

14 A Bizottság másodsorban azt állítja, hogy a 95/59 irányelv rendszertani elemzéséből az következik, hogy az irányelv célja a dohánytermékek különböző fajtáinak meghatározása. A dohánytermékek adóztatása attól függ, hogy a termékek melyik termékfajta alá sorolandók, így a dohánytermékek pontatlan besorolása egyenesen a verseny jelentős torzulásaihoz vezethet.

15 A besorolási nehézségek megkerülése érdekében a Bizottság objektív elemzést javasol annak meghatározására, hogy a gyártási módszer „egyszerű, nem ipari eljárásnak" minősül-e. A Bizottság szerint az elemzéshez objektív ismérvként azt a végterméket kell tekinteni, amely mind a használt dohány mennyisége, mind a dohány töménységének mértéke vagy a töltelék sűrűsége tekintetében formailag teljes mértékben megegyezik a kizárólag ipari gyártású cigarettának megfelelő végtermékkel. A Bizottság véleménye szerint a finomra vágott dohány esetén a végtermék jellege nagyrészt a fogyasztó kézügyességén múlik, és ezért nem lehet összehasonlítani az iparilag előállított cigarettával. Azonban ha az előregyártott dohányrudat pusztán kézi, tehát „nem ipari" eljárással helyezik bele a cigarettapapír-hüvelybe, az olyan végterméket eredményez, amely igen nagy mértékben megegyezik az iparilag előállított cigarettával.

16 Ezen túlmenően a Bizottság emlékeztet arra, hogy a vizsgált rendelkezésnek a 95/59 irányelv (14) preambulumbekezdésében kimondott célja a cigaretták egységes adóztatása. Következésképpen nem engedhető meg, hogy a cigarettagyártó azzal kerülje el a cigarettát sújtó magasabb adót, hogy egyszerűen kihagyja a termelés utolsó szakaszát, és magára a fogyasztóra hárítja a cigarettával nagyrészt azonos termék előállítását.

17 A Bizottság hangsúlyozza továbbá, hogy a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a Németországi Szövetségi Köztársaság 2001. december 31-ig legalább olyan mértékű adót alkalmazhat a b) pontban megjelölt dohányrudakra, mint a finomra vágott dohányé. A Bizottság álláspontja szerint ezen eltérést engedő rendelkezés különösen az olyan termékeket érinti, mint a „West Single Packs". Erre a rendelkezésre ugyanis nem lett volna szükség, ha az olyan termékeket, mint a „West Single Packs", nem cigarettának, hanem finomra vágott dohánynak kellene tekinteni.

18 A Bizottság e tekintetben úgy véli, hogy a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő „egyszerű, nem ipari eljárás" fogalmát tágan kell értelmezni. Ily módon e rendelkezés értelmében valamennyi olyan terméket cigarettának kell tekinteni, amelyet a fogyasztó jelentősebb kézi eljárás nélkül, dohányrúd és előregyártott cigarettapapír-hüvely felhasználásával állít elő, és amely igen nagy mértékben azonos az iparilag gyártott cigarettával.

19 A Bizottság a fent meghatározott jogszabályi háttérnek az adott termékre történő alkalmazásával összefüggésben a (Szabadalmi együttműködési szerződésnek megfelelően a „finomra vágott termék csomagolása" megnevezés alatt közzétett) „West Single Packs" szabadalmaztatására vonatkozó nemzetközi közzétételre hivatkozik. A közzététel szerint olyan termékről van szó, amely biztosítja a fogyasztó számára, hogy nehézség nélkül maga állítson elő olyan cigarettát, amely valamennyi szempontból hasonlít az iparilag gyártott cigarettához, és amely ezenfelül a finomra vágott dohányra vonatkozó kedvezményes adózás alá esik. Következésképpen a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a jelen esetben teljesülnek a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazásához szükséges feltételek, és az olyan termékeket, mint a „West Single Packs", a cigaretták alá kell sorolni.

20 A német kormány úgy véli, hogy a Bizottság által a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezéséhez alkalmazott ismérvek a meghatározó tényezők tekintetében nem felelnek meg az objektivitás és az egységes értelmezés követelményeinek.

21 A német kormány előadja, hogy először is a rendelkezés szövegében található „egyszerű" melléknév további ismérvet állapít meg, és a „nem ipari" melléknévhez hasonlóan önálló jelentéssel rendelkezik. A Bizottság gondolatmenetét folytatva, amely szerint az „egyszerű" melléknév kizárólag a „nem ipari" melléknév pontosítását szolgálja, felmerül az a kérdés, hogy hova kellene sorolni az „összetett nem ipari" és az „egyszerű ipari" eljárásokat. A német kormány szerint a Bizottság értelmezésének elfogadása esetén e két eljárástípusra nem terjedne ki a szóban forgó rendelkezés hatálya.

22 A német kormány e tekintetben úgy véli, hogy a 95/59 irányelv azon céljának eléréséhez, miszerint pontosan el kell határolni egymástól a két terméktípust, a következő két ismérv alkalmazása szükséges: az eljárásnak „egyszerűnek" és „nem ipari" jellegűnek kell lennie. Ha kizárólag a „nem ipari" jelleget vennénk figyelembe, nem lehetne többé igazolni a cigarettának a finomra vágott dohány adóztatásától való elhatárolását. Ugyanis ezen ismérv figyelembevétele teszi lehetővé a fogyasztó számára, hogy nem ipari eljárás alkalmazásával maga állítson elő cigarettát, és ezen eljárás esetén a végtermék szintén cigaretta lesz.

23 E két terméktípusnak a végtermék minőségére vonatkozó ismérv alapján történő elhatárolását illetően a német kormány hangsúlyozza, hogy a 95/59 irányelv egyértelműen nem ezen ismérvet, hanem a végtermék előállításához szükséges „gyártási eljárást" tartja irányadónak.

24 A „West Single Packs" termékre alkalmazandó jogszabályi háttér ily módon történő meghatározását követően a német kormány úgy véli, hogy egyfelől a cigarettának a „West Single Packs"-ből történő előállítása több egymást követő szakaszból áll, amelynek megvalósítása pontosságot és ügyességet kíván. Felhívja a figyelmet arra, hogy a tesztszemélyek a „West Single Packs" használatát bonyolultnak, kevésbé praktikusnak, és sok gyakorlást igénylőnek tartották, így az eljárás nem minősíthető „egyszerűnek".

25 A német kormány másfelől előadja, hogy a „West Single Packs" szabadalmi dokumentációja nem teszi lehetővé az „egyszerű, nem ipari eljárásra" vonatkozó ismérv értékelését, mivel a dokumentáció célja a termék újszerűségének hangsúlyozása.

A Bíróság álláspontja

26 A Bizottság által hivatkozott kötelezettségszegés attól függően áll fenn, hogy a „West Single Packs" termék a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott „cigaretta" fogalma alá tartozik-e, vagy sem.

27 E tekintetben a főtanácsnok indítványának 27. pontjával egyezően meg kell jegyezni, hogy a 95/59 irányelv különböző rendelkezéseinek, különösen a 4. és 6. cikkének, valamint a (14) preambulumbekezdésének együttes értelmezéséből az következik, hogy a közösségi jogalkotó egyértelmű különbséget kívánt tenni a cigarettának tekintendő „dohányrúd" és a „cigaretta sodrására szánt fogyasztási dohány" között. A szabályozás tehát tárgyi szempontból világosan különbséget tesz a gyártó által már a cigaretta formájára és méretére alakított dohány és az olyan kimért dohány között, amely esetében a dohányos alakítja ki ezt a formát.

28 E megállapítást megerősíti a dohánygyártmányok fogyasztását érintő, a forgalmi adón kívüli egyéb adók vonatkozó jogi szabályozás fejlődése. A közösségi jogalkotó a dohánygyártmányok fogyasztását érintő, forgalmi adón kívüli egyéb adókról szóló 72/464/EGK és 79/32/EGK irányelvet módosító 1992. október 19-i 92/78/EGK tanácsi irányelvben (HL L 316., 5. o.) kiterjesztette a „cigaretta" meghatározását azon „dohányrúd[ra], amelyet egyszerű, nem ipari eljárással cigarettapapír-hüvelybe tolnak".

29 A jelen esetben nem vitatott, hogy a „West Single Packs" termék a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti dohányrúdnak tekinthető.

30 Azt kell még megvizsgálni, hogy e termék azonos-e azzal a dohányrúddal, amelyet a Bizottság keresetében hivatkozott 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfelelően „egyszerű, nem ipari eljárással cigarettapapír-hüvelybe tolnak".

31 Amint azt indítványának 25. pontjában a főtanácsnok megjegyzi, és a Bizottságnak a tárgyalás során bemutatott szemléltető előadása is megerősíti, e tekintetben megállapítható, hogy az előre gyártott „West Single Packs" összetevőből azzal az egyszerű, nem ipari eljárással lehet cigarettát készíteni, hogy a dohányrudat az alumíniumcsomagolással együtt beillesztjük a cigarettapapír-hüvelybe, majd kihúzzuk a csomagolást, és így a dohány a hüvelyben marad.

32 Ebből következően a szóban forgó dohányrúd egyszerű, nem ipari eljárással illeszthető be a cigarettapapír-hüvelybe. Ennélfogva a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjában megállapított valamennyi feltétel teljesül.

33 Meg kell tehát állapítani, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a „West Single Packs" dohányrúdra a cigaretta sodrására szánt finomra vágott dohányra vonatkozó adómértéket alkalmazta – nem teljesítette a 95/59 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) alpontjából és a 92/79 irányelv 2. cikkének első bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

34 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Németországi Szövetségi Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a „West Single Packs" megnevezésű dohányrúdra a cigaretta sodrására szánt finomra vágott dohányra vonatkozó adómértéket alkalmazta – nem teljesítette a dohánygyártmányok fogyasztását érintő, a forgalmi adón kívüli egyéb adókról szóló, 1995. november 27-i 95/59/EK tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjából és a cigaretták adójának közelítéséről szóló, 1992.**

október 19-i 92/79/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének első bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) **A Bíróság a Németországi Szövetségi Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások